

Cinsel Yönelim

Dominic Davies

Çeviri: Gökçe Elif Sarıdoğan

Cinsel yönelim erkeklere, kadınlara, hem erkeklere hem kadınlara, hiçbir cinsiyete veya daha farklı bir cinsiyete karşı duygusal, romantik veya cinsel çekimi tanımlar. Daha geleneksel anlamda, cinsel yönelimi heteroseksüel, lezbiyen/gey ya da biseksüel olmak anlamında düşünebiliriz. Ancak bazı kişilerin kendilerini aseksüel olarak tanımladıklarına, ne kadınlara ne de erkeklere karşı ilgi duyduklarına dair kanıtların sayısı giderek artmakta ve kendisini Üçüncü Cins (örneğin Hijralar Hindistan, Bangladeş ve Pakistan’da yasal olarak tanınmışlardır.) olarak tanımlayan kişilere ilgi duyan bireylere karşı farkındalık gelişmektedir; batıda, bu yönelim transeksüel kişilere çekimi tanımlayan trans-yönelimli kavramıyla ifade edilebilir.

Bu bölüm temel olarak eşcinsellik ve biseksüellik üzerine odaklanacaktır. Bununla birlikte bu sayının bir sonraki revizyonunda aseksüalite ve trans-yönelimli kişiler üzerine daha fazla yayınlanmış çalışmayı sunmayı hedeflemekteyiz.

Eşcinselliğin ve biseksüalitenin tarihçesi

Antropologlar ve tarihçiler, eşcinsellik ve biseksüelliğin yansımalarının dünya genelinde eski çağlardan bu yana var olduğunu belirtmektedir. Bazı kültürlerde eşcinsellik doğal ve insan cinselliğinin normal bir varyasyonu olarak görülürken, diğer kültürlerde aynı cinsiyetten kişilerle cinsel ilişkiler desteklenmekte ya da bu kişilere yüksek statüler verilmektedir. Bazı kültürlerde ise eşcinseller halen yerilmekte ve kötü muamele görmektedirler. Net olan bir şey varsa o da bu konuyu araştırmaya vakit ayırmış herkes için aynı cinse duyulan arzunun doğal olarak gelişen bir fenomen olduğudur. Bazı bireyler eşcinsellik veya biseksüalitetlerini doğalarının temel bir parçası olarak görürler. Böyle düşünen kişiler “Ben bu şekilde dünyaya geldim.” diyebilirler. Bu kişiler tecrübelerini desteklemek üzere çocukluk çağı eşcinsel çekim ve arzularının örneklerini sunabilirler. Diğer bireyler, cinselliklerini kendilerinin tercih ettiğini ve hatta karşı cinsten veya tek bir cinsiyetten birisi ile cinsel ilişkiyi denediğini ve çeşitli sebeplerle aynı cins ile ilişkiyi tercih ettiğini söyleyebilirler. Genelde eşcinsel erkekler özcü fikirleri (bu şekilde doğdukları yönünde) kullanırken lezbiyen ve biseksüeller “tercih” savını kullanmaya daha meyilli olabilirler.

Bazı kişilerin cinsel partner seçimleri zaman içinde ve farklı koşullarda değişiklikler sergilerken bazı kişilerin kafa karışıklığı ve sorgulamaları devam ediyor olabilir; bazıları deneyimler yaşarken, bazılarının hiç cinsel birlikteliği olmamakta, diğer bir kısmının ise cinsel duyguları hiç olmamaktadır. Cinsel arzunun olduğu gibi cinsel davranışın da çok çeşitli ifadeleri bulunmaktadır; cinsel kimlik için de bu ifade biçimlerinin sayısı giderek artmaktadır.

Sosyolojik olarak eşcinselliğe dair görüşler iki kola ayrılmaktadır. Cinsel kimliği yere ve zamana özgü sosyal, kültürel bir yapı olarak gören bir bakış açısı mevcuttur. Bu açıdan bakıldığında Tayland, Antik Yunan veya Pakistan’daki eşcinsellik ile günümüz Londra’sı ya da New York’unda yaşayan eşcinsel bireyler çok az ortak yöne sahiptirler. Diğer bir görüş ise, bütün kültürler ve zaman dilimlerinde eşcinsellerin var olduğuna dair kanıtlar bulunduğundan, eşcinsel kimliğin temel ve doğal bir tabiatı olduğunu savunmaktadır. Bu tartışmalar halen devam etmekte ve her iki görüşü de destekleyen kanıtlar bulunmaktadır. Cinsellik doğa tarafından mı (esansiyelizm) yoksa sonradan edinilerek (sosyal yapısalcılık) mi belirlenmektedir? Neden lezbiyen, gey ya da biseksüel olduğunu anlamaya çalışan bireyler, esansiyalizmin veya sosyal yapısalcılığın bünyesinde teorilerini desteklemek üzere çok sayıda kanıt bulacaklardır. Ancak pek çok lezbiyen, gey, biseksüel birey neden böyle oldukları sorusuna pek de fazla ilgi göstermezler-sadece böyledirler.

Grahn (1990) birçok kültürde gey ve lezbiyenlerin kendi toplumlarının cinsiyet, toplumsal cinsiyet ve cinselliğe bakış açılarına ayna tutmakta olduklarının altını çizmektedir. Erkek veya kadın olmanın, ilişki kurmanın farklı şekillerini sergilemektedirler. Bazı topluluklarda bu

durum kültür tarafından desteklenirken bazılarında ise lezbiyen, gey ve biseksüelleri destekleyen ayrı bir alt kültür oluşmuştur.

Azınlıktaki cinsel yönelimlere sahip insanlar, Avrupa'daki cadılar ve bunların ayinleri arasında yer almışlardır. 400 yılı aşkın bir süre boyunca, yedi milyon cadı odun demetlerinin üzerinde yakılmıştır. (Bu demetler aslında basit odun parçaları değil, insanların bedenlerinden oluşan demetlerdir.) Bu kişilerin birçoğunun boğularak öldürülmüş eşcinsel erkekler olduğuna dair kanıtlar bulunmaktadır (Grahn1990). Öte yandan bu azınlıklar yerli Amerikalılar'ın şamanları, şifacı kadınları ve erkekleri olmuşlardır. (Siyu, Çeroiki and Navajo dâhil birçok kabilede aynı cinsiyetten kişiler arasındaki aşka müsaade edilmiş ve bu aşk yüksek itibar görmüştür). Nazi Almanyası'nda, günümüz İran'ında, Çin'inde ve diğer bazı yerlerde olduğu gibi bazı kültürlerde ise lezbiyen, gey ve biseksüel kişiler hor görülmüş, işkenceye maruz kalmış ve öldürülmüştür.

Her ne kadar LGB&T kadın ve erkek bireyler hem heteroseksüel hem de lezbiyen, gey ve biseksüel topluluklarda ve kültürlerin içerisinde yer alsalar bile bütün cinsel azınlıkları bağlayan görünmez bir bağ bulunmaktadır. Bu bağ lezbiyen, gey ve biseksüellerin dünya genelindeki toplumlar içerisinde, farklı cinsiyetlerin birbirleriyle etkileşimlerinde geçişler oluşturma yönündeki duruşları ve çabalarıdır. Bir lezbiyen saçlarını kısa kestirerek “erkek” gibi giyindiğinde bir erkeğe benzemeye çalışmamaktadır. Aksine, erkeklerin kendisi için belirlemiş olduğu görüntü biçiminden ziyade, kendi giyim tarzını kendisi belirleyerek kadın olmanın başka bir biçimini ortaya koymaktadır. Eşcinsel bir giyim tarzını benimseyen bir eşcinsel erkek, belki de pastel tonlarda dökümlü efemine bir gömleği tercih ederken kadın gibi görünmeye çalışmaktan çok erkek olmanın farklı bir şeklini yansıtmaktadır. Kendini yeniden keşfedebilmek, kim ve ne olduğunun farklı biçimlerini ortaya çıkarabilmekten doğan bir güç bulunmaktadır.

1992 gibi yakın bir tarihte Dünya Sağlık Örgütü (WHO) homoseksüaliteyi (*International Classification of Diseases*) ICD9'dan çıkardı. Bu tarih Amerikan Psikiyatri Derneği'nin homoseksüaliteyi DSM-III'ten (*Diagnostic and Statistical Manual III*) çıkarmasından 20 yıl sonrasına tekabül etmektedir. Buna karşın özellikle de ruh sağlığı çalışanları arasında, hala lezbiyen, gey ve biseksüalitenin bir hastalık ve ya sapkınlık olduğu gibi yanlış bir inancı taşıyan çok sayıda uygulamacı bulunmaktadır. (Bartlett, Smith and King, 2009).

Cinsiyet azınlıkları ve cinsel azınlıklar konularında eğitilmiş terapistler *homofobinin* ruhsal sıkıntı ve zorlukların sebebi olduğuna inanmaktadırlar (King et al. 2008). Homofobi eşcinsellere ve eşcinselliğe duyulan korku, dehşet ve nefreti tanımlar. (Weinberg, 1972; homofobi ve heteroseksizm hakkında daha fazla bilgi için bkz. Davies, 1996). “Bifobi” ise biseksüelliğe karşı hem heteroseksüeller hem de eşcinseller tarafından takınılan benzer tutumları ifade eder.

100 yıldan uzun zamandır “yardım eli uzatan” profesyoneller eşcinselliği bir hastalık olarak görmekteydiler. İnsanları bu “hastalıktan” kurtarma adı altında en ağır işkenceler, kendilerini, sözde bu kişilere yardım etmeye ve destek olmaya adanmış kişiler tarafından uygulanmıştır. Lezbiyenler ve geyler elektrik şoku tedavisine, aversif terapilere ve kaba psikocerrahi girişimlere maruz bırakılmışlardır. Diğer bir kısmı ise aynı cinsiyetten birisini sevmeye yönelik doğal arzusu ile toplumun (ve de kendi terapistlerinin) bunun bir hastalık ve sapkınlık olduğuna dair görüşleri arasında boğuşmak durumunda kaldıkları uzun süreli, yoğun bir psikoterapi sürecine tabi tutulmuşlardır. Eşcinselliğin ruhsal hastalık sınıflamasından çıkarılması bu gibi kötü muamelelerin sonlandırılmasına yardımcı olmuştur. Yine kaygı verecek bir şekilde, kendilerini “Hristiyan” olarak tanımlayan bazı terapi oluşumları lezbiyen, gey ve biseksüelleri “tedavi etme”nin yollarını aramışlardır. Eşcinsellik hakkında karşıt dini ve ahlaki yargılar taşımakta olan kişilerin, kafası karışık ve incitilmeye açık insanları bu şekilde avlamaya çalışmaları “başkalarına yardım etme” kavramını itibarsızlaştırmakta ve danışanlarında muazzam hasarlara yol açmaya devam etmektedir.

Patoloji olarak homofobi

Son 30 yıldır yavaş olsa bile, yine de *cinselliği olumlayıcı ya da eşcinsel olumlayıcı* olarak bilinen terapi modellerinde gelişmeler göze çarpmaktadır. Özellikle ABD ve Avrupa'daki lezbiyen, gey ve biseksüel terapistlerce üstlenilen bu çalışmalar eşcinselliği ve biseksüaliteyi görmenin patolojik olmayan yollarını aramışlardır. Maylon eşcinsel olumlayıcı terapiyi şu şekilde tarif eder:

“Eşcinsel olumlayıcı psikoterapi ayrı, bağımsız bir psikoterapi sistemi değildir. Bunun yerine eşcinsel istek, arzu ve sabit eşcinsel yönelimin patolojik olduğuna dair geleneksel görüşün karşısında duran bir psikolojik bilgi çerçevesini temsil etmektedir. Eşcinsel olumlayıcı terapiler geleneksel psikoterapötik metotları kullanırlar ancak geleneksel olmayan bir bakış açısından ilerler. Bu yaklaşımlar eşcinsel bireylerde bazı semptomatik durumların gelişiminden eşcinselliğin kendisini değil, bunun yerine homofobiyi sorumlu tutarak majör patolojik değişken olarak tanımlarlar. (1982: 69)

Lezbiyen ve gey terapistlerin kendi içlerinde de “eşcinsel olumlayıcı” kavramına karşı çıkanlar vardır. Du Plock (1997) ve Ratigan (1988)- ve diğerleri- haklı olarak eşcinsel olumlayıcı terapide kimin veya neyin olumlandığını sorgulamışlardır. Bu terim, terapistin danışanına eşcinsel olması yönünde izin verdiğini ve onu teşvik ettiğini ima edebilir. Bu durum da danışanın olumsuz, içselleştirilmiş, bastırılmış yapılarının eşcinsel olumlayıcı terapisti tarafından kabul edilmeyeceğini veya tasvip edilmeyeceğini düşünmesine sebep olabilir ve bu yapılarını keşfetmesini zorlaştırabilir. “Eşcinsel olumlayıcı” kavramının diğer cinsel azınlıkları ve çeşitli cinsiyetlere sahip insanları dışladığı dile getirilmiştir. Gittikçe kullanımı artmakta olan daha tarafsız bir terim Cinsiyet Azınlığı ve Cinsel Azınlık Terapisi'dir. Bu terime cinsiyet kelimesinin eklenmesi, cinsiyet kimliği ve cinsel kimlik arasında gittikçe daha çok bağ kurulduğunu ve farklı ilişki modellerine ve hayat tarzlarına günümüzde gösterilen ilgiyi yansıtmaktadır. (Cinsiyet azınlıkları ve cinsel azınlıklar ile çalışma konusunda daha fazla bilgi için bu cildin 10. bölümüne bakınız).

Bu gibi patolojize etmeyen yaklaşımlar artık yavaşça Avrupa'daki terapi eğitim programlarının müfredatına eklenmektedir. Ancak bu yaklaşımlar, eğitim kurumlarının ana müfredatında, üzücü bir şekilde, az sayıdaki derse dâhil edilmektedir. Daha çok öğrencilerin (genelde lezbiyen ve geylerin) bireysel talepleri doğrultusunda gündeme gelmekte ve bazen de sadece bireysel çalışmalarda ele alınmaktadır (Davies, 1996b, Davies, 2007). Cinsel azınlıkların terapisi ile alakalı meselelerin bu şekilde kenara itilmesi, ancak patolojik modellerin idamesine ve güçlenmesine hizmet etmektedir.

Cayleff (1986), farklı kültürlerden bireylere (bu kategoriye lezbiyenler, geyler ve biseksüelleri dâhil ediyor) danışmanlık yapma ile alakalı etik meselelere değinirken, kültürel azınlıklar ile çalışmayı konu eden dersleri şart koşmayan eğitim programlarından mezun olan terapistlerin bu kişilerle nasıl çalışabildiğini sorgulamaktadır. Örgün eğitim dominant kültürün değerlerini nakleden bir sosyalleşme süreci olduğu için, danışmanlık ve terapi eğitim programlarının çoğu bireysel gelişim, seks, cinsiyet, sevişme, aile ve ilişki meselelerini hem ödev hem de pratik yoluyla sadece heteroseksüel bir bağlamda incelemektedir (Iasenza, 1989).

Homofobi ve heteroseksizmin lezbiyen, gey ve biseksüel kişiler üzerindeki etkisi:

Kişinin “deli, kötü ve tehlikeli” olarak görüldüğü damgalanmış bir kimlikle yaşamının sebep olduğu stresin ruh sağlığına zarar verdiği kanıtlanmıştır (King vd. 2008, King vd. 2003, Rivers, 2004). Lezbiyen, gey ve biseksüel kişiler kendi cinselliklerinden utanç duyabilir ve bu içselleştirilmiş homofobi, düşük öz beğeni, alkol ve madde kullanımı yoluyla self-medikasyon, değerli olduğunu ispat için aşırı çaba gösterme ve dikkat çekmekten kaçınmaya yol açabilir. Lezbiyen, gey ve biseksüel kişilerin ayrıca sık sık ayrımcılık ve şiddete uğrama ihtimali vardır. Eşcinsellere Saldırı adlı ankette Stonewall (1996), eşcinsel ve biseksüel erkeklerin %34'ünün ve kadınların %24'ünün cinsel durumları sebebiyle fiziki şiddete maruz kaldığını ortaya koymuştur. Aynı kuruluş başka bir araştırmada (Stonewall, 1993), %37'sinin işyerinde ayrıma uğradığını ve cevap verenlerin neredeyse yarısının (%48) cinsel durumları sebebiyle tacize uğradığını tespit etmiştir. İngiltere'de artık işyerinde tacize karşı koruma sağlayan ayrımcılık karşıtı yasalar olsa da birçok lezbiyen, gey ve biseksüel birey için hala bir

korku ortamı mevcuttur ve tabii ki korkmak için ayrımcılığa uğramış olmak gerekmez. Bu durum tüm lezbiyen, gey ve biseksüel bireyleri anksiyete ve dezorganizasyona karşı kırılğan bir halde bırakmaktadır.

Damgalanmış bir kimlikle yaşamının sadece olumsuz etkileri yoktur. Cinsel durumları konusunda açık olan ve bundan rahatsız olmayan lezbiyenler, eşcinsel erkekler ve biseksüeller, sıklıkla heteroseksüellere “eşit ama onlardan farklı” bir kimlik hissine sahip olmaktadır. Bu farklar bazen bireysel ve kolektif kimliklerini destekleyen değer ve yaklaşımlarla kendilerini yeniden keşfetme özgürlüğünü doğurur. Lezbiyen, gey ve biseksüel bireyler, örneğin, heteroseksüel hayat tarzını ve kimliğini çokça eleştirip bunun uygunsuz olduğuna karar verebilirler. Onların kültüründe, baskıya uğrayan diğer grupların (Yahudiler, Afrikalı-Karayipli insanlar vs.) kültüründe olduğu gibi sanat, müzik, edebiyat ve diğer ifade tarzlarında görülen bu çeşitlilik ve farklı bakış açısı övülür.

Özet ve kilit noktalar:

Danışanın yaşadığı zorluklarının sebebinin cinsel yönelimi olduğunu varsaymayın. Lezbiyen, gey ve biseksüel kişiler danışma veya terapiye hayatla ilgili bir dizi sorunla (ilişkinin bitmesi, bir yakının kaybedilmesi, anksiyete, depresyon, iş stresi vs.) gelebilirler. Baskıcı ve ayrımcı bir toplumdaki bir cinsel azınlığa ait olma tecrübesi sık sık olumsuz etkide bulursa da bu sorunların çoğu kişilerin cinsel durumu ile çok az doğrudan ilişkiye sahiptir.

Bir kişinin cinselliği ile alakalı varsayımlarda bulunmayın. Çok sayıda evli ve heteroseksüel görünümlü erkek, kendi cinsinden kişiler ile cinsel ilişki yaşar. Önemli sayıda eşcinsel erkek kadınlarla cinsel ilişkiye girer. Aynısı kadınlar için de doğrudur. Danışanlarınızı kendilerini tarif etmeleri yönünde teşvik edin.

Danışanın hayat tarzı hakkında varsayımlarda bulunmayın. Danışanların bazı kavramları farklı olabilir: ilişki içinde olma (tek eşlilik normu olmayabilir) veya aile (çok sayıda lezbiyen, gey ve biseksüel birey arkadaşlarını aile üyesi gibi görürler) gibi. Lezbiyen, gey ve biseksüel danışanlar ebeveyn olmayı isteyebilirler veya zaten çocuk bakıyor olabilirler. Mevcut gey ve lezbiyen alt kültürleri konusunda rahatsız da olabilirler.

Danışanın ihtiyatlılığı (hipervijilans) konusunda dikkatli olun, ayrıca sizi homofobi ve heteroseksizm konusunda deneyebileceğinin farkında olun. Bunun üzerinde çalışın ve lezbiyen, gey ve biseksüel kültürleri ve hayat tarzları hakkında daha çok şey öğrenmek için elinizden geleni yapın. Tecrübeniz konusunda dürüst olun, açık ve savunmacı olmayan bir ilişki yaratmaya çalışın.

Kendi cinselliğiniz ve özellikle de eşcinsellikle ilgili yaklaşımlarınız ve tecrübeniz üzerinde düşünün. Cinsel azınlıklara mensup danışanlarla etkili bir şekilde çalışabilmek için, cinsel bir varlık olarak kim olduğunuz konusunda rahat olmanız; aynı cinsten kişiler arasında aşk ve çekim konusundaki inançlarınız, hisleriniz ve önyargılarınızı gözden geçirmiş olmanız gerekmektedir. Bu his ve önyargılar herkeste vardır. Önyargım yok diyen bir terapistten uzak durulmalıdır çünkü böyle bir terapistin muhtemelen öz farkındalığı çok azdır. Terapistler, cinsel azınlık mensubu danışanlar ile çalışmadan önce bu konudaki yaklaşımlarını gözden geçirmezler ise bunun terapideki ilişkilerine nasıl tesir edeceğini düşünmeleri yerinde olur.

İyi uygulamalara yönelik çalışma:

Cinsel yönelimleri bizden farklı olan kişilerle çalışma yönünde kendimizi hazırlamak için üç temel yoldan bahsedebiliriz.

Cinsiyet azınlığı ve cinsel azınlık psikolojisi hakkında öğretici ve ufuk açıcı sunumları kapsayan eğitim çalıştayları: Bu sunumlar açılmanın (coming out) çeşitli modelleri (bkz. Davies, 1996c), içselleştirilmiş homofobi ve çoklu kimlik ile başa çıkma, cinsiyet azınlığı veya cinsel azınlık kimliği ile yaşamın toplumsal ve siyasi bağlamı gibi konuları içerebilir. Bu konuların belki de en önemlisi, biseksüellik ve eşcinsellik hakkındaki yaklaşım, tecrübe ve bilgimize hitap edecek ve kendi cinselliğimizi daha iyi anlamamızı sağlayacak tecrübeye dayalı alıştırmalar olacaktır. Bu alanda önde gelen eğitim kurumlarından biri, bu sahada bilgi

ve kabiliyetini geliřtirmek isteyen terapistler için dzenli olarak alıřtay ve kurslar tertip eden Pink Therapy'dir (www.pinktherapy.com).

Kiřisel terapi ve öz farkındalık, kendileri de bu alanda gerekli çalışmayı yapmış olan terapistler aracılığı ile cinsel geçmişimizi bir yere kadar keşfetmemize hizmet eder. Ancak bu durumun kendisi de bir karmaşıklık yaratabilir: Bu tür insanlar nerede bulunur? Bunun yanında, bu alanda tecrübeli olan terapistlerin süpervizyonu/danışmanlığı tavsiye edilir.

Lezbiyen, gey ve biseksüel kişilerle işte ve dışarıda vakit geçirin. Gerçek arkadaşlık yoluyla kişisel temas kurmanın düşünce ve davranışı değiştirmede etkili bir yöntem olduğu kanıtlanmıştır. Lezbiyen, gey ve biseksüel topluluklarla sosyal ve siyasi ilişki kurun. Manthei, "Destekleyici ve güvenilir olarak tanınma amacıyla yerel topluluklar ile ilişki kurma ve onlar tarafından kabul görmenin kestirme yolu yoktur" demektedir (1997: 31).

Kaynaklar:

- Bartlett, A., Smith, G. and King, M. (2009) The response of mental health professionals to clients seeking help to change or redirect sexual orientation. *BMC Psychiatry* 9 (11) available online: <http://www.biomedcentral.com/1471-244X/9/11>
- BACP (2002) *Ethical Framework for Good Practice in Counselling and Psychotherapy*. Rugby: British Association for Counselling and Psychotherapy.
- Cayleff, S. (1986) Ethical issues in counselling gender, race and culturally distinct groups. *Journal of Counseling Development*, 64 (5): 345–347.
- Davies, D. (1996a) Homophobia and heterosexism. In D. Davies and C. Neal (eds), *Pink Therapy: A Guide for Counsellors and Therapists Working with Lesbian, Gay and Bisexual Clients*. Buckingham: Open University Press.
- Davies, D. (1996b) Towards a model of gay affirmative therapy. In D. Davies and C. Neal (eds), *Pink Therapy: A Guide for Counsellors and Therapists Working with Lesbian, Gay and Bisexual Clients*. Buckingham: Open University Press.
- Davies, D. (1996c) Working with people coming out. In D. Davies and C. Neal (eds), *Pink Therapy: A Guide for Counsellors and Therapists Working with Lesbian, Gay and Bisexual Clients*. Buckingham: Open University Press.
- Davies, D. (2007) Not in front of the students. *Therapy Today* February pp. 18-21.
- du Plock, S. (1997) Sexual misconceptions: a critique of gay affirmative therapy and some thoughts on an existential-phenomenological theory of sexual orientation. *Journal of the Society for Existential Analysis*, 8 (2): 56–71.
- Grahn, J. (1990) *Another Mother Tongue: Gay Words, Gay Worlds*. Boston, MA: Beacon Press.
- Iasenza, S. (1989) Some challenges of integrating sexual orientations into counselor training and research. *Journal of Counseling and Development*, 68: 73–76.
- King M, McKeown E, Warner J, Ramsay A, Johnson K, Cort C, Wright L, Blizard R, Davidson O (2003) Mental health and quality of life of gay men and lesbians in England and Wales: a controlled, cross-sectional study. *British Journal of Psychiatry* 183:552-558.
- King, M. Semlyen, J. See Tai, S. Killaspy, H, Osborn, D. Popelyuk, D. Nazareth, I. (2008) A systematic review of mental disorder, suicide, and deliberate self harm in lesbian, gay and bisexual people. *BMC Psychiatry* 8 (70) available online: <http://www.biomedcentral.com/1471-244X/8/70>
- Manthei, R. (1997) *Counselling: The Skills of Finding Solutions to Problems*. London: Routledge.
- Maylon, A. (1982) Psychotherapeutic implications of internalized homophobia in gay men. In J. Gonsiorek (ed.), *Homosexuality and Psychotherapy*. New York: Haworth Press.
- Ratigan, B. (1998) Psychoanalysis and male homosexuality: queer bedfellows? In C. Shelley (ed.), *Contemporary Perspectives on Psychotherapy and Homosexualities*. London: Free Association Books.
- Rivers, I. (2004) Recollections of bullying at school and their long term implications for lesbians, gay men and bisexuals. *Crisis* 24 (5).
- Stonewall (1993) *Less Equal than Others: A Survey of Lesbians and Gay Men at Work*. London: Stonewall.

Stonewall (1996) *Queer Bashing: A National Survey of Hate Crimes against Lesbians and Gay Men*. London: Stonewall.
Weinberg, G. (1972) *Society and the Healthy Homosexual*. New York: St Martin's Press.

Okuma Önerileri:

Carroll, L. (2010) *Counselling Sexual and Gender Minorities*. Ohio USA: Merrill/Pearson.
Clarke, V. Ellis, S.J, Peel, E, Riggs, D.W. *Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Queer Psychology*. Cambridge: Cambridge University Press.
Davies, D. and Neal, C. (eds) (1996) *Pink Therapy: A Guide for Counsellors and Therapists Working with Lesbian, Gay and Bisexual Clients*. Buckingham: Open University Press.

Yazar:

Dominic Davies 30 yılı aşkın zamandır cinsel çeşitlilik ve cinsiyet çeşitliliği ile çalışan İngiliz Danışma ve Psikoterapi Derneği'nin üyesi ve kayıtlı kıdemli uygulamacısıdır. Cinsel çeşitlilik ve cinsiyet çeşitliliği danışanlarıyla çalışan İngiltere'nin en büyük bağımsız terapi örgütü olan Pink Terapi'nin yöneticisidir. Pink terapi ders kitapları üçlemesinin (Charles Neal'le birlikte) yardımcı editörü olup ayrıca İngiltere'de ve uluslararası alanda cinsel terapiler konusunda yazmış ve düşünmüştür. Pink Therapy'de İleri Seviye Akredite Cinsel Çeşitlilik Terapistidir.
dominic.davies@pinktherapy.com

Çeviri:

Gökçe Elif Sarıdoğan tıp doktoru olup İstanbul'da , Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde psikiyatri asistanıdır. Türkiye Psikiyatri Derneği ve Kognitif ve Davranış Terapileri Derneği üyesidir.
drgekcesaridogan@gmail.com

Pink Therapy, İngiltere'nin cinsiyet çeşitliliği ve cinsel çeşitlilik üzerinde uzmanlaşmış en büyük bağımsız terapi ve eğitim kuruluşudur. 1999 yılında Dominic Davies tarafından kurulmuş olan örgütümüz, İngiltere'deki tüm terapi kuruluşları tarafından bu alanda lider olarak görülmekte. Avrupa'da üniversitelerce kabul edilen tek Cinsiyet Çeşitliliği ve Cinsel Çeşitlilik Terapisi İhtisas Diploması programını yürütmekteyiz ve programımız İngiltere, Hollanda, Singapur ve Avustralya'daki terapistlerden ilgi görmekte. Ayrıca altı günlük yoğun bir Uluslararası Yaz Okulu programımız var ve bu faaliyet çerçevesinde dünyanın dört bir yanından terapistler bizimle çalışmakta. Pink Therapy, diğer ülkelerdeki terapistlere şahsen veya Skype yoluyla eğitim, klinik konsültasyon, süpervizyon ve danışmanlık hizmeti sağlamakta.

Geçen sene online Pink Terapistleri Dizini'ni başlattık ve artık dünyanın dört bir yanından terapistleri de bu dizine dahil ediyoruz. İnternet sitemizde yardımcı kaynaklar ve tavsiye edilen okuma parçaları, videolar ve podcastları içeren değerli bir Bilgi kısmı mevcut. www.pinktherapy.com Sosyal medyada da faal haldeyiz; bizi (Pink Therapy), Twitter (PinkTherapyUK), Tumblr (PinkTherapyUK.tumblr.com) ve LinkedIN (Pink Therapy International) üzerinden takip edin.